

Відгук

офіційного опонента, доктора педагогічних наук, професора
Маковецької Наталії Валеріївни
на дисертацію Левадної Катерини Юріївни
«Педагогічні умови формування крос-культурної компетентності майбутніх
менеджерів готельного бізнесу»,
подану до захисту на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних
наук за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Актуальність теми дисертаційного дослідження, зв'язок із науковими темами, планами, програмами. Обрана тема дослідження відповідає сучасним світовим принципам позитивних змін і сталого розвитку суспільства, згідно з якими неабиякого значення сьогодні набуває згуртованість, солідарність прогресивної світової спільноти. Планетарна комунікація і технологічна єдність сучасної макроцивілізації стимулює світові процеси, що долають географічні бар'єри в економічній, виробничій та культурній взаємодії країн. Глобалізація виступає втіленням істотних характеристик цивілізаційних процесів, тобто відбувається формування нового світового порядку інтегративної цілісності, що спирається на сітьові патерни й загальні комунікативні структури.

З огляду на вищевикладене, одним із значущих засобів потужних позитивних змін у сфері діяльності взаємодіючих культур є крос-культурна взаємодія. Дисертантка доводить, що саме ця взаємодія сприяє появі нових елементів і форм культурної активності, коригує ціннісні орієнтири, моделі поведінки і способи життя (як універсальні, так і культурно-специфічні).

Не викликає сумніву той факт, що сучасному суспільству потрібні фахівці, здатні вільно орієнтуватися в складних соціокультурних обставинах, здійснювати повноцінні контакти з представниками інших країн і культур у різних сферах людської діяльності, активно реалізовувати свій особистісний потенціал у професійній та творчій діяльності. В останні роки в результаті міжнародної інтеграції та процесу глобалізації посилено розвивається міжнародне співробітництво. У цьому процесі активною стороною виступають також студенти, які проходять різні види практик та стажувань за межами України. Відтак, у руслі означеного, потребує оновлення освітній

процес підготовки майбутніх менеджерів готельного бізнесу.

Підґрунтям цього оновлення є низка нормативно-правових документів, зокрема, закони («Про туризм» (2020), «Про вищу освіту» (2019), «Про освіту» (2017)), стратегії (Стратегія сталого розвитку України до 2030 року (2019), Стратегія розвитку туризму та курортів на період до 2026 року (2017)), стандарти (Стандарт вищої освіти України другого (магістерського) рівня галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» (2020), Стандарт вищої освіти України: перший (бакалаврський) рівень, галузь знань 24 – Сфера обслуговування, спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» (2020)) тощо.

Тему дисертації затверджено Вченою радою Київського університету туризму, економіки і права (протокол № 4 від 29 червня 2016 року) та узгоджено в бюро Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні (№ 7 від 29 листопада 2016 року).

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, викладених у дисертації. Обґрунтованість наукових положень і висновків, наведених у праці, забезпечено вирішенням встановлених завдань, коректністю сформульованої теми, проведенням теоретичного аналізу з використанням комплексу сучасних загальнонаукових методів, послідовністю виконання експериментальної роботи. Достовірність висунутих гіпотез і теоретичних положень, правильність визначених педагогічних умов формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу, розробленої авторської моделі підтверджено коректністю використаних математичних методів у ході експериментальної роботи.

Обґрунтованість і достовірність отриманих Катериною Юріївною результатів підтверджено у 12 наукових працях, із яких 2 статті у колективних монографіях, 3 – у фахових наукових виданнях (2 зарубіжні), 4 – у матеріалах конференцій, 3 – у науково-методичних матеріалах.

Зазначене надає підстави стверджувати, що висновки, пропозиції та

достовірними.

– *Новизна наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.* До найвагоміших наукових положень, висновків та рекомендацій, що відзначаються новизною, науковою цінністю, слід віднести те, що авторкою вперше визначено, теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено педагогічні умови формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу, а саме: пробудження мотивації до формування крос-культурної компетентності з урахуванням особливостей майбутньої професійної діяльності у готельному бізнесі для саморозвитку впродовж кар'єрного зростання; створення методичного супроводу для забезпечення формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу через змістове наповнення дисциплін циклу соціально-гуманітарної, професійної та практичної підготовки; спрямування на практико-орієнтовану професійну підготовку через залучення стейкхолдерів в освітнє середовище з метою поглиблення та розширення можливостей удосконалення процесу формування крос-культурної компетентності, стимулюванні розвитку творчої самореалізації.

– На схвалення заслуговує розроблена авторська модель формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу. Імпонує здійснене авторкою уточнення понятійних конструктів «трансверсальна компетентність», «крос-культурна компетентність майбутніх менеджерів готельного бізнесу», «формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу»; теоретичне обґрунтування структурних компонентів (емоційно-мотиваційний, фасилітаційний, комунікативно-діяльнісний) крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу; визначення критеріїв (ціннісно-мотиваційний, когнітивно-усвідомлюваний, професійно-діяльнісний), показників і рівнів (елементарний, достатній і творчий) сформованості крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу, а також

також висвітлення сутності діагностичного інструментарію вимірювання крос-культурної компетентності.

Варто відзначити удосконалені дисертанткою зміст дисциплін циклу соціально-гуманітарної, професійної та практичної підготовки, авторської програми дисципліни «Технологія і організація готельного бізнесу», термінологічного словника, програм практик за підготовкою бакалаврського рівня вищої освіти, спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа» галузі знань 24 «Сфера обслуговування»; форми (лекція, семінар, лабораторна робота, онлай н-курси, онлай н-тренінги, онлай н-воркшопи, хакатони, вебінари, соціальні мережі, платформи спілкування за науковими інтересами, міжнародні онлай н-конкурси та конференції та ін.); методи (інтерактивні методи, ділові ігри, проектні технології, методи візуалізації, освітня робота з веб-ресурсами), засоби формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу; подальшого розвитку набули наукові положення про організацію забезпечення якості формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу.

Наукова та практична цінність результатів. Наукова цінність отриманих результатів полягає у розробці змістового супроводу формування крос-культурної компетентності за підготовкою здобувачів освіти бакалаврського рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування», спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа»: фахових дисциплін («Готельна індустрія», «Технологія і організація готельного бізнесу», «Основи сервісу», «Поведінка споживача», «Управління якістю продукції та послуг у готельному-ресторанному господарстві», «Соціологія», «Історія культурної спадщини України», «Українська мова за професійним спрямуванням», «Психологія міжособистого спілкування», «Менеджмент готельно-ресторанного господарства», «Міжнародний туристський бізнес»); програм практик (навчальної (вступ до фаху), виробничої (технологічної та організаційної) та комплексної (бакалаврської)): навчально-методичного забезпечення дисципліни «Технологія та організація готельного господарства» (авторську програму, методичні рекомендації та

положеннями дисертації, його зміст відповідає змісту дисертації. В авторефераті висвітлено наукові положення, пропозиції, рекомендації та висновки, викладені в дисертації. Опубліковані праці відображають результати дослідження.

Повнота викладення наукових положень, висновків та рекомендацій в опублікованих працях. На схвалення заслуговує те, що матеріали дисертації авторкою висвітлено в 12 друкованих працях.

Дисертація Левадної Катерини Юріївни відповідає профілю спеціалізованої вченої ради Д26.053.19 у Національному педагогічному університеті імені М.П.Драгоманова, а її зміст – паспорту спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Наукові положення, висновки й рекомендації, сформульовані в дисертації, відображені в авторефераті, який за змістом ідентичний дисертаційній роботі. Кількість, обсяг і якість друкованих праць надають авторці право для публічного захисту дисертації.

Дискусійні положення, зауваження та пропозиції щодо змісту дисертаційного дослідження. Відзначаючи важливе значення одержаних наукових результатів проведеного дослідження, варто зупинитись на деяких зауваженнях, що потребують додаткової аргументації, а саме:

1. У п.1.1 проведено глибокий аналіз вітчизняної педагогічної теорії щодо формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу, але доцільно було б звернутись і до аналізу практичної реалізації наукових доробок, у зв'язку з чим з'ясувати наявність у навчальних планах провідних закладів вищої освіти України, що готують фахівців за цією спеціальністю, дисциплін, вивчення яких сприяє формуванню крос-культурної компетентності.

2. У п.1.3 подана сутність поняття «менеджер готельного бізнесу» з точки зору загальнолюдської позиції, проте вбачається доцільним навести чітке наукове, згідно зі Стандартом вищої освіти України першого (бакалаврського) рівня, галузь знань 24 – Сфера обслуговування, спеціальності 241 «Готельно-ресторанна справа», визначення.

3. З метою виявлення рівня соціальної важливості проблеми формування крос-культурної компетентності, у п.1.3 подано аналіз опитування 38 готельєрів. З нашої точки зору, доцільно було б долучити до опитування науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти, а також майбутніх менеджерів готельного бізнесу.

4. У п.2.1 подано педагогічні умови формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу. На нашу думку, з огляду на визначений предмет дослідження, більш детального висвітлення потребують форми роботи, методи, засоби, що пропонуються для впровадження у процес підготовки майбутніх менеджерів готельного бізнесу, а також їх місце в освітньому процесі (модуль певної дисципліни, практична підготовка тощо).

5. У п.2.2, у моделі формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу, варто було б розділити принципи на загальнодидактичні і спеціальні (згідно зі специфікою майбутньої діяльності фахівця сфері готельного бізнесу та особливостей його фахової підготовки). У характеристиці рівнів доцільно було б подати не тільки якісні, але й кількісні показники.

6. У п.2.3 потребує уточнення визначення «адаптивне цифрове середовище», а також його роль у процесі формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу.

7. Робота не позбавлена певних граматичних помилок, а також огрех філологічного характеру.

Проте, висловлені зауваження мають характер пропозицій і не впливають на загальну позитивну оцінку дослідження, проведеного Катериною Юріївною Левадною, що має важливу новизну, значну теоретичну та практичну цінність.

Висновок про відповідність дисертації вимогам Порядку присудження наукових ступенів. Аналіз дисертації, автореферату та опублікованих праць К.Ю. Левадної надає підстави для висновку, що її

дисертаційне дослідження «Педагогічні умови формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу», є завершеною, цілісною та самостійною науковою працею, за рівнем наукової новизни, теоретичного і практичного значення, обґрунтованості одержаних результатів відповідає існуючим вимогам МОН України, викладеним у п.п. 9, 11, 12, 13 «Порядку присудження наукових ступенів», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24 липня 2013 р. № 567 (зі змінами, внесеними згідно з постановами КМУ № 656 від 19.08.2015 р. та № 1159 від 30.12.2015 р.). Враховуючи це, авторка дисертації «Педагогічні умови формування крос-культурної компетентності майбутніх менеджерів готельного бізнесу» Левадна Катерина Юріївна заслуговує на присудження їй наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,

завідувач кафедри туризму

та готельно-ресторанної справи

Запорізького національного університету

Н.В. Маковецька

Підпис
засвідчую

НАЧАЛЬНИК
ВІДДІЛУ КАДРІВ

ВЧЕНИЙ СЕКРЕТАР
Запорізький національний
університет

